

7

Naar een akkoord voor een leven lang leren en ontwikkelen voor iedereen

Met dit advies laat de SER zien dat het hoog tijd is om leren en ontwikkelen bovenaan op de beleids- en actieagenda's te plaatsen. Een leven lang blijven leren en ontwikkelen is topprioriteit. De tijd is rijp om iedereen de toerusting te geven die nodig is om duurzaam inzetbaar te zijn op de dynamische arbeidsmarkt van de toekomst én volwaardig te kunnen participeren in de steeds complexere samenleving.

De SER bevindt zich in goed gezelschap als het gaat om de overtuiging dat een leven lang leren en ontwikkelen van doorslaggevende betekenis is voor onze economie en voor het behoud van samenhang en saamhorigheid in onze samenleving, getuige de vele publicaties over dit onderwerp en de vele innovatieve voorbeelden in regio's en sectoren. Het is zaak nu door te pakken en met de vele betrokkenen op landelijk en regionaal niveau de krachten te bundelen, inzichten te delen, te leren van elkaar en vooral ook tot daden te komen. De SER wil zich graag inzetten om deze beweging die al volop gaande is verder te stimuleren en zo bij te dragen aan een positieve en sterke leercultuur voor jong en oud, op de werkvloer en daarbuiten, in grote en kleine bedrijven, om ieders talenten gelijke kansen te geven zich verder te ontwikkelen.

De SER ziet mogelijkheden om deze beweging te stimuleren in vervolg op de zogeheten Nationale Skills Strategie. Het kabinet heeft de OESO gevraagd in navolging van een aantal andere landen voor Nederland in kaart te brengen welke uitdagingen er zijn voor het ontwikkelen, effectief benutten en activeren van de vaardigheden en competenties van de (potentiële) beroepsbevolking. Het afgelopen jaar heeft de SER met de departementen OCW, SZW, EZ en Financiën samengewerkt aan deze Nationale Skills Strategie. Bij de SER hebben drie druk bezochte dialoogbijeenkomsten plaatsgevonden met een zeer gevarieerd gezelschap van professionals uit de werelden van werk, scholing en onderwijs. Deze bijeenkomsten laten zien hoe waardevol het is om netwerken met elkaar te verbinden, niet alleen in gesprek te gaan met de naastgelegen bureaus, maar juist ook met de mensen 'een paar straten verderop'. Op de SER-website staat veel informatie hierover, waaronder een digitale publicatie met goede voorbeelden op allerlei thema's rond het stimuleren van leren en ontwikkelen in het onderwijs, op de werkvloer en daarbuiten.

Op 20 april 2017 verschijnt het rapport van de OESO met daarin uitdagingen en aanbevelingen voor Nederland om te komen tot een sterke leercultuur en een goed

opgeleide bevolking die wendbaar en weerbaar is op de dynamische arbeidsmarkt en in de samenleving. De SER wil de handschoen oppakken en alle betrokkenen oproepen om samen te komen tot een breed gedragen actieagenda, die na de zomer van 2017 aan het nieuwe kabinet kan worden aangeboden. Deze actieagenda biedt een basis om na de zomer met het kabinet tot duidelijke afspraken te komen over ieders inzet in een nationaal akkoord ter bevordering van een sterke leercultuur waarin blijven leren en ontwikkelen voor iedereen een vanzelfsprekendheid is. Belanghebbenden bij een dergelijke akkoord zijn naast het kabinet in ieder geval de (georganiseerde) sociale partners, het bedrijfsleven, onderwijsaanbieders (onderwijsinstellingen, scholen en opleidingsinstituten), O&O-fondsen, sectororganisaties, studentenorganisaties, bedrijven en andere werkorganisaties, maatschappelijke instellingen, gemeenten en provincies, intermediairs op de arbeidsmarkt, samenwerkingsinitiatieven uit regio's (zoals de Centra voor Innovatief Vakmanschap en de Centres of Expertise, of initiatieven in Metropoolregio's). Zoals de SER bepleit in zijn recente adviezen over regionaal sociaal-economisch beleid (*De SER-agenda voor de stad*) zouden partijen en partners op nationaal niveau zich via het akkoord verbinden met actieve belanghebbenden en partners in de (sub)regio en op lokaal niveau. Speciale aandacht zal worden besteed aan behoeften die ontstaan door technologische ontwikkelingen, zoals de SER heeft geschetst in zijn verkenning *Mens en technologie, samen aan het werk*.

Ook kan het akkoord een belangrijke stap zijn op weg naar de in hoofdstuk 5 genoemde ambitie van 50 procent scholingsdeelname van mensen met een lagere en middelbare opleiding in 2025.

Het gezamenlijk werken aan een actieagenda ter voorbereiding van een nationaal akkoord creëert verder draagvlak en biedt ruimte aan betrokkenen om expertise in te brengen, mee te denken, kennis op te doen en uit te wisselen, en te leren van elkaar. Het akkoord zelf zou afspraken dienen te bevatten over concrete acties van alle betrokken partijen, met daaraan verbonden doelen hoe een leven lang leren en ontwikkelen daadwerkelijk een impuls te geven en iedereen daarbij te betrekken. Aldus opgevat en uitgewerkt zou dit akkoord de gezamenlijke bepaalde basis kunnen bieden voor nieuw beleid rond (postinitieel) leren en ontwikkelen. Van belang is dat alle betrokkenen achter dit akkoord gaan staan én achter de keuze om te investeren in de scholings- en ontwikkelbehoeften van mensen en de ondersteuning daarvan. Dat vraagt om een breed gedragen gevoel van urgentie en gezamenlijk gedeelde verantwoordelijkheid en daarnaast om het nemen van eigen verantwoordelijkheid.

De SER hoopt dat deze aanpak kan rekenen op de inzet van veel betrokkenen, waardoor de beweging die al gaande is vleugels krijgt en leven lang leren en ontwikkelen

niet alleen op papier topprioriteit is. Hiermee zou een nationaal akkoord gericht op een sterke leercultuur en een leven lang leren en ontwikkelen voor iedereen een doe-traject kunnen worden van vele nationale en regionale stakeholders.

Samen van woorden naar daden! De SER is gaarne bereid hierbij een actieve rol te vervullen.

Den Haag, 17 maart 2017

M.I. Hamer
voorzitter

V.C.M. Timmerhuis
algemeen secretaris